

ระดับความรู้

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๕๒๓. เรื่อง “ขอเรียนถาม” นี้ผ่านเลย ข้อ ๕๒๓. เพราะว่ามันมีเลขน้อยอะไร
กันอยู่

ข้อ ๕๒๔. ก็ผ่าน ข้อ ๕๒๔. ผ่าน

ถาม : ข้อ ๕๒๕. เรื่อง “ความรู้เกี่ยวกับสมาธิ”

๑. ได้ฟังบ่อยๆ ว่ามีพระพุทธรูปเจ้าหลายองค์ หลวงพ่อช่วยอธิบายให้เข้าใจให้
กระจ่างด้วยค่ะ เพราะหนูเข้าใจว่าเฉพาะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น รู้จักชื่อ
พระพุทธรูปองค์อื่นๆ แต่ไม่เข้าใจที่มาที่ไปของแต่ละองค์ค่ะ

๒. ได้นั่งสมาธิ ภาวนาอยู่ในระยะเบื้องต้น เวลานั่งสงบบ้างไม่สงบบ้าง มีอยู่ครั้ง
หนึ่งได้มาปฏิบัติที่วัด จะปฏิบัติทั้งวัน เคนจงกรม นั่งสมาธิ สวดมนต์ ทำทุกอย่าง
เกี่ยวกับธรรมะ วันแรกๆ สงบบ้าง ไม่สงบบ้าง พอคืนสุดท้ายที่จะกลับบ้าน ขณะนั่งก็
เมื่อยแล้วไม่สงบ จิตฟุ้งซ่านอยู่แต่ก็มีความคิดว่ามาแล้วไม่ได้อะไรกลับบ้าน ก็เลยอดทน
นั่งต่อ สักพักเดียวจิตก็นิ่ง แล้วเห็นภาพพระสงฆ์เดินเรียงแถว ต่อมาตัวก็เบาบาง แต่รู้ตัว
เป็นเวลานิดเดียว อาการแบบนี้หมายความว่าอย่างไรคะ?

๓. ได้เดินจงกรมและนั่งสมาธิภาวนาที่บ้าน ก่อนข้างสงบและนั่งตัวตรงไม่รู้สึก
เมื่อยหรือง่วง และภาวนาพุทโธสักพักแล้วพุทโธก็หายไป นั่งต่อไปโดยไม่รู้สึกว่าหลับ
หรือมีสมาธิ มารู้สึกตัวอีกครั้งเมื่อศีรษะขยับไปด้านหลัง แต่รู้สึกตัว แต่ยังตั้งตัวตรงอยู่
ระหว่างที่นั่งอยู่ไม่รู้สึกอะไรเลย อาการแบบนี้เรียกว่าหลับหรือสมาธิคะ

๔. มีเพื่อนสนิท (ข้อนี้ยาวมาก แล้วจะตัดบางช่วง ข้อ. ๔/๑ ข้อ ๔/๒ ข้อ ๔/๓ นี้เขาพูดถึงอธิบาย แล้วก็ข้อ ๕.)

๕. แต่ก่อนบ้านโยม (นี่มันจะเรื่องที่เขาประสพการณ์ แล้วก็ข้อ ๖.)

ตอบ : ฉะนั้น คำถามบางคำถามจะตัดทอนคือไม่พูดทั้งหมด มันกระทบกันไง ฉะนั้น เอาข้อที่ ๑. ก่อน

ถาม : ๑. ได้ฟังบ่อยๆ ว่ามีพระพุทธเจ้าหลายองค์ หลวงพ่อช่วยอธิบายด้วยค่ะ ไม่เข้าใจ ให้ความกระจ่างด้วยนะคะ เพราะหนูเข้าใจเฉพาะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น รู้จักชื่อพระพุทธเจ้าองค์อื่น แต่ไม่เข้าใจที่มาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตอบ : อันนี้มันย้อนกลับไปทีอนาคตังสญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าในปัจจุบันนี้เขาเรียกภัทรกัป ภัทรกัปหมายถึงว่าในวรรคนี้จะมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๕ องค์ นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นองค์ที่ ๔ องค์ต่อไปคือพระศรีอริยเมตไตรย นี้ภัทรกัป พอหมดจากภัทรกัปแล้วมันก็จะในช่วงเว้นวรรค พอช่วงเว้นวรรค โลกนี้มันก็จะปรับสภาพ มันจะมีความทุกข์ยากมากกว่าอย่างนั้นเถอะ แล้วต่อไปก็มีอนาคตวงศ์อีก ๑๐ องค์ต่อไป

ฉะนั้น เวลาว่าพระพุทธเจ้าหลายองค์ เวลาไปตามวัดเขาจะบอกว่าพระพุทธเจ้า ๕ องค์ พระพุทธเจ้า ๕ องค์ หมายความว่าเขาพยายามจะสร้างองค์แทนพระพุทธเจ้า ๕ องค์ ๕ องค์ อย่างของเราเนืองค์สมณโคดม พอสมณโคดมมันก็มีปางอีก เห็นไหม ปางนั้น ปางมารพิชัย ปางสมาธิ แล้วอย่างพระประจำวัน นี้ปางไสยาสน์ ส่วนใหญ่พระที่เขาหล่อเขาจะเอามาจากพระไตรปิฎกว่าพระพุทธเจ้าท่านทำอย่างไร อริยาบถของท่าน อริยาบถในพระไตรปิฎกว่าพระพุทธเจ้าท่านอยู่ในอริยาบถไหน แล้วนี่พวกสาวก สาวกะ พวกเราก็พยายามจะปั้นรูปแทนให้เป็นปางนั้น ปางนั้น

ฉะนั้น พอไปๆ บ๊ีบ พอคนหลักการไม่ดี เห็นไหม มันมีอยู่ช่วงหนึ่งที่ว่าปั้นพระพุทธเจ้าร้อยแปด แบบว่าเรื่อยเปื่อยไปเลย จนกรมการศาสนาต้องมีกฎออกมาไง ว่าถ้าทำอะไรเกินเลยไปมันเหมือนกับว่าดิ่งฟ้าดำ มันเหมือนการดิ่งฟ้าดำ พอดิ่งฟ้าดำ สิ่งที่เราเชื่อถือกันแล้วมันเอามาทำเป็นสะเปะสะปะไปหมด

ฉะนั้น

ถาม : ได้ยินว่าพระพุทธเจ้าหลายองค์

ตอบ : หลายองค์มาก หลวงตาท่านพูดในสัมพุทธะ โย จักขุมาไซ่ใหม่ เวลาทำวัตรเย็นจะมีโย จักขุมา เวลาสวด สัมพุทธะ สัมพุทธะเห็นใหม่ นี่พระพุทธเจ้าแสนๆ พระองค์ พระพุทธเจ้าตั้งเม็ดหิน เม็ดทราย อย่างเช่นว่าเม็ดทรายในหาดทราย เม็ดทรายมากมายขนาดไหน? พระพุทธเจ้ามีขนาดนั้น คือว่ามันไม่มีต้น ไม่มีปลายไง นี่วิญจันเวียนไปไม่มีต้น ไม่มีปลาย มันยาวไกล ทีนี้มายาวไกลพระพุทธเจ้าก็ตรัสรู้มาเป็นคราวๆ อย่างปัจจุบันนี้ ๕ องค์

ทีนี้ถามว่า

ถาม : พระพุทธเจ้าหลายองค์ ให้อธิบาย

ตอบ : อธิบายก็อธิบายได้แบบนี้ อธิบายแบบนี้บ้าง อย่างทางวิทยาศาสตร์มันก็พิสูจน์กันว่าโลกนี้มันมีอายุเท่าไร? จักรวาลต่างๆ มีอายุเท่าไร? เขาเทียบเป็นวิทยาศาสตร์ไง แต่ถ้ามาในอนาคตังศญาณมันมากกว่านั้นนะ แล้ววิทยาศาสตร์มันพิสูจน์ไม่ได้ แล้วยังไม่เห็นใจ

ฉะนั้น กรณีนี้เราเชื่อ เห็นใหม่ พุทธวิสัย พุทธวิสัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาญาณทัศนะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันไปไกลมาก อนาคตังศญาณไปไกลมาก แล้วรู้ได้เยอะมาก เพราะเวลาอ่านพระไตรปิฎกนะ เวลาไปอ่านพระไตรปิฎกพยากรณ์ไว้ว่าอนาคตจะมีฝนเหล็ก จะมีต่างๆ น้ำเต้าจะจมน้ำ กระเบื้องจะฟูลอย ต่อไปอนาคตคนจะมีนิสัยอย่างนั้น นิสัยอย่างนั้น ในพระไตรปิฎกมีไปหมดเลย

เวลาเรื่องอย่างนี้มันเป็นเรื่องสิ่งที่ว่าท่านพยากรณ์ไว้อนาคต พออนาคตแล้วคนจะเป็นอย่างนั้น สภาวะแวดล้อมจะเป็นแบบนั้น ถ้าสภาวะแวดล้อมจะเป็นแบบนั้น มันทำให้คนเรารู้ถึงจิตนิสัยได้ แต่เราไปคิดแต่เรื่องวัตถุไง โลกจะแตกจะอะไรว่ากันไป พุทธพจน์ว่าไปอย่างนั้นๆ ว่าไปอย่างนั้น ให้อธิบายเรื่องนี้เราก็ต้องจะแตก คนก็ต้องจะตาย ถ้าคนจะตายเราจะทำอย่างไร? แต่ในปัจจุบันนี้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ

เจ้ามันจะแก้ไข เปลี่ยนแปลง ดัดแปลงให้เราพ้นกิเลสก่อน คือเราจะไม่มาเวียนตายเวียนเกิดอีกแล้ว

มันเหมือนกับกงกรรมกงเกวียนมันตามกันไม่ทัน แต่ชีวิตของเราเหมือนกงกรรมกงเกวียน เวนกรรมของใครมันก็หมุนเวียนมาอย่างนั้น แต่เราก็เกิดมาเป็นมนุษย์ใช่ไหม? เรามีเวรกรรมของเรามาเหมือนกันใช่ไหม? ถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเราให้ถึงที่สุดแล้วจบ มันจะไม่ไปต่อไปข้างหน้า นี้พูดถึงว่ามีพระพุทธเจ้าหลายองค์ ถ้าหลายองค์มันก็เป็นแบบนี้ มีพระพุทธเจ้าหลายองค์ หลายองค์มันเป็นความจริง มันเป็นความจริงแต่เราจะพิสูจน์กันได้อย่างไร? แล้วอนาคต พระศรีอริยเมตไตรย นี้เพราะมันมีกรณีอย่างนี้ เห็นไหม เวลาพระปฏิบัติขึ้นมาแล้วบอกระลึกอดีตชาติได้ อ้างอิงกันไปหมด

ใครระลึกอดีตชาติได้นะ ถ้าเป็นความจริงนะเขาจะสลดสังเวช ชาตินี้เคยเป็นอย่างนั้น ชาตินี้เคยเป็นอย่างนั้น สังเวชมากนะ สังเวชเพราะมันเหมือนกับจิตเราเคยเกิดในนรกอเวจี เคยเกิดมาต่ำต้อย เคยเกิดมาแบบว่าไม่มีค่าเลย เกิดภพชาติหนึ่งแบบไม่มีค่าอะไรเลย แล้วเคยเกิดเป็นสูงส่งขนาดไหนมันก็เวียนตายเวียนเกิด นี่มันยิ่งไปรู้ ยิ่งไปเห็นนะมันยิ่งสลดใจ แต่เนี่ยเพียงแต่ถ้าเป็นทางโลกใจ เขาไปรู้ ไปเห็นมาเพื่อจะมาคุยกัน เพื่อจะให้คนศรัทธาใจ แต่ถ้าเป็นความจริงไม่เป็นแบบนี้ ยิ่งเห็นยิ่งสลดนะ มันยิ่งเห็น ยิ่งรู้ความจริงยิ่งสลดมาก สลดมาก วัฏฏะเป็นแบบนี้ ถ้าวัฏฏะเป็นแบบนี้มันจะเข้าใจ แล้วมันไม่คิดว่าอย่างนั้นเลย

นี่พูดถึงพระพุทธเจ้าหลายองค์นะ เป็นแสนๆ ในสัมพุทธะพระพุทธเจ้าเป็นแสนๆ องค์นะ แล้วเวลาพูดไป นักวิทยาศาสตร์ ถ้าแสนๆ องค์มันคำนวณในทางระยะเวลาไป มาคำนวณที่ว่าอย่างเช่น ๕,๐๐๐ ปี แล้วกว่าจะไปตรัสรู้มันมายาวไกลขนาดไหน? ถ้าแสนๆ องค์ มันนับกาลเวลากันไม่ได้เลยละ ทางวิทยาศาสตร์เขาคิดกันอย่างนั้นเขาเลยรับกันไม่ได้ ถ้ารับไม่ได้ก็เรื่องของเขา เพราะอะไร? เพราะว่าโลกนี้เป็นอนิจจัง

คำว่าอนิจจังคือว่าคาดหมายไม่ได้เลย แล้วก็ทับซ้อนไปด้วย เป็นอนิจจังด้วย อนิจจังคือมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แต่มันจะหมุนเวียนของมัน มันจะเป็นไป พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้ไปอนาคตแล้วยังมีอนาคตดวงศีก ๑๐ องค์แล้วยังมีไปข้างหน้าอีก พระพุทธเจ้านะ ฉะนั้น พูดถึงถ้ามันไม่มี คนที่สร้างเป็นพระโพธิสัตว์ สร้างถึงที่สุดแล้วจะไปเกิดเป็นพระพุทธเจ้าเอาเมื่อไหร่? คนที่สร้าง เยอะมากเลยที่สร้างบารมีเป็นพระ

โพธิสัตว์ฯ อนาคตจะเป็นพระพุทธเจ้าไปข้างหน้าอีกเยอะมากเลย แล้วเขาจะต้องไปข้างหน้า

อย่างเช่นหลวงปู่มั่นท่านก็พูดไว้ว่าท่านปรารถนาเหมือนกัน แต่ท่านมาพิจารณาของท่านเอง บอกว่าถ้ามันไปอีก มันแบบว่าต้องเกิด ต้องตาย ต้องสร้างบุญญาธิการไปอีกไกลมาก แล้วเวลาไปตรัสรู้ก็เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นพระอรหันต์ แต่ถ้าในชาติปัจจุบันนี้ ถ้าเราประพฤติปฏิบัติ ถ้าสิ้นกิเลสแล้วก็ยังเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน ท่านเลยตัดใจ แล้วก็ลาพระโพธิสัตว์มาเป็นหลวงปู่มั่น มารื้อค้นธรรมะให้เป็นครูบาอาจารย์ของเราอยู่นี้

นี่ในวิถุณะมันมีอย่างนี้ แล้วจิตคิดอย่างนี้ ปรารถนาอย่างนี้มีเยอะมาก แล้วจิตเราล่ะ? นี่หลวงตาท่านสอนบ่อย “ให้ดูใจเรา ให้ดูใจเรา อย่าไปยุ่งเรื่องคนอื่น ให้ยุ่งเรื่องใจเรา” นี่วิถุณะเป็นแบบนี้ แล้วใจเราล่ะ? ใจเราล่ะเราคิดอะไร? เราหวังอะไร? ถ้าเราคิดอะไร เราหวังอะไรเราต้องทำตรงนั้นให้ได้ ถ้าทำตรงนั้นได้นะ มันแบบว่าเราเป็นเจ้านายชีวิตเราเอง เราควบคุมชีวิตเราเอง ไม่ต้องให้ใครมาควบคุมชีวิตของเรา แต่นี้กิเลสมันควบคุม แล้วเราพยายามจะฝืนมันอยู่ จะฝืนได้มากน้อยขนาดไหนเราก็กระเสือกกระสนของเรา ถ้าใครทำได้แค่ไหนก็แค่นั้น นี่ข้อที่ ๑.

ถาม : ๒. มานั่งสมาธิ เวลาตัวมันเบา เวลานั้นสมาธิแล้วพอจิตมันลงไปเห็นมานั่งสมาธิ มาปฏิบัติที่วัดนี้ แล้วว่ามันจะไม่ได้อะไรเลยก็อดทนนั่งไป สักพักหนึ่งจิตมันนิ่ง เห็นภาพพระสงฆ์เดินเป็นแถวและตัวเบานิ่งอยู่

ตอบ : ใอนี้เห็นนิมิต พอเห็นนิมิตแล้ว นี่เห็นแล้วมันนึกเดียว ถ้าจิตมันเห็นนิมิตนะ คำว่าเห็นนิมิต คนเห็นหรือไม่เห็น ถ้ามีสติ ถ้าไม่มีสติมันจับต้นชนปลายไม่ได้ รถนะถ้ามันไม่จับเคลื่อน เข็มไมล์มันจะไม่บอกระยะว่ามันความเร็วเท่าไร ถ้าล้อมันหมุน เข็มไมล์มันก็จะบอกว่ารถวิ่งความเร็วเท่าไร

จิต จิตถ้ามันมีความสงบ ไม่มีสิ่งต่างๆ มันจะไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใดเลย รถจอดนิ่ง เข็มไมล์จะไม่กระดิกเลย จิตของเรานี้ปุ่ชุน จิตด้วยคนหนา เราจะไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใด ถ้ารู้เห็นก็รู้เห็นโดยสัญชาตญาณ แต่ถ้ามันปฏิบัติไป เห็นไหม พอจิตนิ่งเห็นภาพ สิ่งอย่างนี้มันขยับได้ พอขยับได้ เข็มไมล์มันกระดิกนิดหน่อย พอกระดิกนิดหน่อย เราไปรู้ไปเห็นเข้า

นั่นคืออะไร? นั่นคืออะไรมันก็เป็นอดีตไปแล้ว มันก็วางไว้แล้ว สิ่งนั้นเราวางไว้ รู้เห็นวางไว้

สิ่งที่เห็นจริงไหม? จริง แต่ความเห็นนั้นไม่จริง ไม่จริงเพราะเรายังแบบว่าอนุบาลเกินไป จิตใจเรายังไม่มีหลักมีเกณฑ์เราวางไว้ ความรู้ความเห็นต่างๆ ไปหมด แต่เรารู้หรือไม่รู้อีกต่างหากนะ นี่ในวัฏฏะ ในโลกนี้มีโลกของจิตวิญญาณ โลกของต่างๆ มาทับซ้อนกัน เราไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใดเลย แต่คนที่เขามีหุมีตาเขาารู้ได้ เขาเห็นได้ ถ้ารู้ได้เห็นได้ คนที่เป็นธรรมเขาจะรู้เห็น แล้วอย่างที่ว่านี่ จะสังเวช จะสลดสังเวชมาก นี่วัฏฏะเป็นแบบนี้ ถ้าวัฏฏะเป็นแบบนี้ แล้วเราจะเป็นอย่างไหน?

มันสังเวช มันก็เหมือนที่หลวงตาท่านบอกว่า “ถ้าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปิดโลก ในภพของเทวดา อินทร์ พรหม ในภพของมนุษย์ ในภพของนรกอเวจี จะเห็นกันหมดเลย นี่เปิดโลกธาตุ” ถ้าจิตคนมันเห็น มันรู้ มันทำอย่างอื่นไม่ได้นะ มันจะรักษาใจมัน เพราะมันรู้ว่ามิโทษ มีภัย แต่ถ้ารักษาตัวเองดีมันจะได้ประโยชน์ จะได้เกิดสิ่งที่ดี นี่ถ้ามันเห็นสิ่งนั้นมันก็เป็นอย่างนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ว่าเห็นแว็บๆ แว็บๆ จิตมันเห็นเล็กๆ น้อยๆ มันเป็นนิमित มันยังไม่เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันจะรู้จะเห็น เวลาภาวนาไปนี่มหัศจรรย์มากเรื่องของจิต แล้วถ้าจิตมหัศจรรย์มันต้องมีครูบาอาจารย์ที่ถึงกัน ควบคุมกัน ดูแลกัน ไม่อย่างนั้นพอไปรู้ ไปเห็นอย่างนั้น หนึ่งตกใจ เห็นแล้วตกใจกลัว กลัวจนตัวสั่น แล้วคราวหน้าไม่กล้าทำอีก กลัวจะเจอภาพแบบนั้น แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์บอกว่สิ่งนั้นเรารู้เห็น เราควบคุมได้ เหมือนเราเป็นผู้คุมเรือนจำ เราเป็นคนคุมนักโทษ เราเป็นคนคุมเขา

นี่ก็เหมือนกัน จิตนี้เป็นคนคุมการเห็น การต่างๆ ทั้งหมด เราไปกลัวอะไร? ถ้าเรารักษาได้นะ เราเป็นผู้คุมขัง เราดูแลนักโทษ เราไปกลัวนักโทษไหม? เราเป็นผู้บังคับบัญชา เราเป็นผู้ควบคุมเขา จิต จิตถ้ามีสมาธิ มีปัญญา เราเป็นคนจัดการ เราบริหารจัดการ มรรคสามัคคี มรรคญาณ เราเป็นคนรู้ เราเป็นคนเห็น เราไปกลัวอะไร? แต่ส่วนใหญ่แล้วกลัว เพราะคนไม่รู้ไม่เห็นจะกลัว แต่ทำไปแล้วมันจะเข้าใจได้ นี่พูดถึงข้อที่ ๒. ถามว่าการเห็นนั้นคืออะไร?

ถาม : ๓. ได้เดินจงกรมและนั่งสมาธิ ภาวนาที่บ้าน ก่อนข้างสงบ นั่งตัวตรง แล้วไม่รู้สึกเมื่อย ง่วง ภาวนาพุทโธสักพัก นี้นั่งต่อไปแล้วจนไม่รู้สึกว่าหลับหรือมีสมาธิ มารู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่งศีรษะขยับไปข้างหน้า

ตอบ : อันนี้ตกวงค์แน่นอน ส่วนใหญ่แล้วนี่ว่ามันหลับหรือเป็นสมาธิ มันหลับแน่นอน ถ้าเป็นสมาธิ ไม่หลับหรือเป็นสมาธิ เพราะหลับนี่เราไม่รู้ตัว คำว่าไม่รู้ณะหนึ่งเรามีวิชาความรู้อยู่แล้ว เวลามันหลับมันไม่รู้ทับไปเป็นสองชั้น แล้วถ้าเป็นสมาธิละ? สมาธิจิตมันจะมีสติตลอด แล้วมันจะรู้ตัวมันเองตลอด มันจะหายาบ มันจะละเอียด

หายาบๆ นะ หายาบๆ คือว่ามันไม่คิดเรื่องข้างนอกแล้ว ความรู้สึกยังชัดเจน ละเอียดเข้าไปๆ พอละเอียดเข้าไป เห็นไหม พุทโธเริ่มเบาลงๆ ละเอียดขึ้น จนมันพุทโธไม่ได้ มันก็รู้ตลอดนะ ตั้งแต่ขณิกสมาธิ อุจารสมาธิ อัปนาสมาธิ มันจะรู้ตัวเข้าไปตลอด พอรู้ตัวเข้าไปตลอด มันชัดเจนตลอด พอชัดเจนตลอด นี่ไงมันถึงไม่ตกวงค์ แต่ส่วนใหญ่แล้วพอเวลาพุทโธ พุทโธมันจะเหวี่ยงหายไปเลย พอรู้สึกตัวอีกทีเหมือนสะดุ้ง เหมือนตื่นนอน วงค์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์

ถาม : นี่มันหลับหรือมันเป็นวงค์คะ

ตอบ : มันวงค์อยู่แล้ว มันตกวงค์ พอตกวงค์เข้าไปแล้ว โดยธรรมชาติของเรา คนมันพลั้งเผลอเป็นเรื่องธรรมดา พอตกวงค์ปั๊บเราก็แก้ ต้องแก้ แก้หมายความว่า มีสติให้พร้อม แล้วพอมาถึงตรงนั้นมันก็จะตกวงค์อีก เหมือนคนเคยสิ่งใด คนคุ้นเคยสิ่งใดมันก็จะได้สิ่งนั้น

จิตมันเคยเป็นอย่างนั้น มันก็จะเป็นอย่างนั้น เหมือนนิสัย นิสัยของคนนะถ้าชอบอย่างนั้น ใครมาให้สิ่งนั้น ใครมาเียนยอตรงกับจริตนี้ชอบมาก แต่ถ้าใครมาขัดแย้งโกรธมาก จิตมันเคยลงอย่างนั้น มันก็จะลงร่อนนั้นแหละ พอลงร่อนนั้นจะแก้ เห็นไหม เวลาน้ำท่วม เราพยายามจะปิดน้ำ กั้นเขื่อนน้ำท่วม มันพังทลายหมดเลย นี่น้ำนะ น้ำมันอ่อนนิ่ม มันทะลุทะลวงได้หมดเลย

ความรู้สึก พุทโธ พุทโธนี่เอาไม่อยู่หรอก เอาไม่อยู่ มันตกวงค์หมด มันยิ่งกว่าน้ำ มันละเอียดกว่าน้ำใจ คูณน้ำ สิ่งที่มีน้ำเป็นน้ำ มันเป็นของเหลว แต่ถ้ามันมีกำลังของมัน

มันทะลุทะลวงได้หมดเลย อารมณ์ความรู้สึกก็เหมือนกัน มันยิ่งกว่าน้ำอีก เอาลำบาก
 ฉะนั้น ไอ้พุทฺโธ พุทฺโธคือจะกั้นเขื่อน คือพยายามจะปกป้อง จะดูแลไง พุทฺโธ พุทฺโธ พุท
 โธ ถ้ามันกั้นได้ ดูแลได้เนี่ยมันจะยกสูงขึ้นไป จำนวนน้ำมีมากขึ้น มีกำลังมากขึ้น

จิต! จิตถ้าพุทฺโธ พุทฺโธ ควบคุมพุทฺโธได้ มันจะรู้ตัวตลอดเข้าไปนะ แล้วพอรู้ตัว
 มันมีกำลังของมัน นี่เป็นเวลาเข้ามาสมบัติ มันถึงเหาะเหินเดินฟ้าได้ มันถึงอภิญา ๖ รู้
 หมด รู้วาระจิต รู้ต่างๆ จิตมันรู้ได้ แต่รู้ได้เนี่ยมันเป็นเรื่องของฉาน โลภียะ แต่เนี่ยเรเริ่มทำ
 ความสงบของใจ จะทำสัมมาสมาธิ สีล สมาธิ ปัญญา จะเกิดปัญญา จะแก้ไขของเรา
 เพราะเราเป็นชาวพุทธ เราต้องการการพุทธศาสตร์ เราต้องการการมรรคญาณ เราไม่
 ต้องการไสยศาสตร์ เราไม่ต้องการเรื่องโลกียปัญญา

เรื่องของไสยศาสตร์ เรื่องของฉาน โลภียะเราไม่ต้องการ พอเราไม่ต้องการบ๊ีบ แต่
 มันก็อาศัยจากใจดวงเดียวกัน ใจดวงเดียวกันถ้าทำไม่ถูกต้องมันก็เถเป็นโลกไปซะ แล
 เป็นโลกไป คือมันไปรู้ไปเห็น ไปเห็นนิมิต ไปรู้เรื่องวาระจิต อู๋ย ภูมิอกภูมิใจมาก แต่ถ้า
 ใจดวงนั้นมันพลิกกลับมา พลิกกลับมาเป็นสัมมาสมาธิ สงบเรียบร้อย ไม่มีสิ่งใด แล้ว
 ฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญาฝึกหัดใช้ในสัถกายทิฐิ สัถกายทิฐิถือตัวถือตน ถือตัวถือตนว่า
 เป็นเรา เป็นของเรา แต่ถ้าพอเราพิจารณาไปแล้วไม่ถือตัวถือตนว่าไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา
 แล้วมันได้ประโยชน์อะไร? มันได้ประโยชน์ที่ว่าไม่ติดตัวเรา

เรานี้ติดตัวเรา ทุกคนเวลาไปทำงานต้องถามว่าเราจะได้อะไร? นี่พอไปทำงาน
 บอกว่าที่บ้านยังไม่ได้ดูแลรักษา พอเขาให้ทำงาน โอ้ย มันคิดผลประโยชน์ส่วนตัวหมด
 เลย แต่ถ้าพิจารณาเข้าไป พอเราใช้ปัญญาพิจารณา นี่เราไม่ใช่เรา สักแต่ว่า สักแต่ว่าที่เกิด
 มาเป็นเรา นี่พอมันเข้าใจแล้วเราจะไปทำอะไรก็ได้ เราจะไปค้ำแรม เราจะไป
 รับผิดชอบสิ่งใดก็ได้ ที่บ้านของเรากลับมามันก็เท่าเดิม ไม่มีปัญหา

ฉะนั้น ถ้าฝึกหัดใช้ปัญญามันจะเป็นแบบนี้ นี่พูดถึงว่า

ถาม : มาดูสักตัวอีกทีหนึ่งศิระษณ์มันพาดไปข้างหลัง อาการอย่างนี้หลับหรือ
 สมาธิคะ?

ตอบ : หลับ ถ้าอาการอย่างนี้หลับ ธรรมคามันก็หลับอยู่แล้ว ทีนี้เพียงแต่ไม่
 ยอมรับไง คำว่าไม่ยอมรับมันก็พูดแรงไป มันจะบอกว่าเพราะเราไม่รู้ ส่วนใหญ่เพราะ

มันไม่รู้แบบนี้ แล้วมันก็บอกว่าเราทำดีทั้งนั้นเลยทำไมมันไม่ได้ดี อันนี้พูดถึงการนั่งสมาธินะ

ถาม : ข้อ ๔. (อันนี้เขาพูดมายาวมาก พูดถึงเรื่องส่วนตัว พูดถึงเรื่องส่วนตัวนะ ว่าเขามีเพื่อน แล้วเพื่อนนี่ใกล้จะตาย พอใกล้ตายนี้จะฝากเงินไว้ให้ทำบุญให้เขา แล้วเขาถามว่า)

๔/๑. เพื่อนที่มีความตั้งใจจะให้ทำบุญในเงินส่วนนี้จะได้บุญหรือไม่?

๔/๒. โยมไม่ได้ไปงานศพเพื่อนเนื่องจากไม่ยอมได้เตียง

๔/๓. ทุกวันนี้ โยมได้แค่ส่วนกุศล

ตอบ : นี่เราจะพูด มันมีประเด็นที่ว่าคนหนึ่งกำลังจะตาย แล้วฝากเงินไว้ให้เพื่อนทำบุญให้เขา เออ มันแปลก ทำไมเขาไม่ทำเอง? เราจะคิดอย่างไร อ้าว ถ้าเราจะตายนี่นะเราก็ทำบุญให้เราเต็มที่แล้วนะ ทำไมเราจะตายแล้วนะ เราต้องเอาเงินของเราไปฝากคนอื่นไว้ให้ทำบุญให้เรา เออ เขามีความคิดแปลก

นี่คำถามของเขาไง เขาบอกเพื่อนเขาจะตาย แล้วก็ฝากเงินเขาไว้ แล้วให้เขาทำบุญให้กับคนที่เขาจะตาย เรบอก เออ คนนี้คิดแปลกนะ แต่ถ้าเป็นเรานะเราจะทำเอง เราจะไม่ฝากให้ใครทำ เราจะทำบุญที่ไหนเราจะไปทำเลย แล้วเราทำของเราเองมันไปกับเรา ทำไมเราจะตายแล้วนะเราไม่ทำเอง ฝากคนอื่นไปทำให้เราอีก ก็เราทำเองแล้วก็เอาของเราไปด้วย อันนี้หนึ่งนะ

ถาม : ๔/๑. เพื่อนที่มีความตั้งใจให้ทำบุญส่วนนี้จะได้บุญหรือไม่?

ตอบ : มันก็ได้ อยู่ มันก็ได้ อยู่ แต่ทำไมต้องมาฝากไปทีหลัง ทำไมเขาไม่เอาไปเอง เออ เราคิดถึงว่าความคิดเขา เราพยายามจะคำนวณความคิดเขา เขาคิดอย่างไรของเขาจะเนีย? เออ ถ้าเป็นเรานะกูไม่ให้ใครเลย กูจะทำบุญให้หมดเลย แล้วบุญกูก็จะเอาของกูไปเอง กูไม่ต้องให้ใครส่งไปให้กูหรือ แต่กูต้องให้คนอื่นฝากไปให้กูอีก เราจะเดินทางอยู่แล้วทำไมไม่เอาไปเองด้วย ทำไมให้คนเขาฝากตามหลังไป อันนี้ความคิดเรานะ แต่ถ้าเขาถามอย่างนั้น อืม

ถาม : ๔/๒. (เรื่องนี้เรื่องของเขา เรื่องส่วนตัวใจ)

ตอบ : ข้อ ๔/๑. ข้อ ๔/๒. ข้อ ๔/๓. แต่ส่วนกุศลทุกวันใช้ได้ ฉะนั้น นี่เป็นเพื่อนของเขานะ ที่นี้ข้อ ๕.

ถาม : ๕. แต่ก่อนที่บ้าน โยมอยู่ข้างบ้าน เขามีคนมีความกระทบกระทั่งกัน

ตอบ : กรณีอย่างนี้มีลูกศิษย์มาถามหาบ่อย มาถามมากนะ ว่าบ้านข้างเรือนเคียง แล้วกระทบกระทั่งกันเราจะทำอย่างไร? บางทีเขาแบบว่าเขาจงล้างจงผลาญ เขาทำของใส่อะไรใส่ มีลูกศิษย์มาหาบ่อย เราบอกว่าเราต้องรักษาใจเรา

หลวงตาจะสอนตลอดว่า “เราจะรักษาใจเรา” หมายความว่าเรามีวุฒิภาวะสูงกว่าเขา ถ้าเรามีวุฒิภาวะสูงกว่าเขา เราจะไม่น้อมตัวลงไปกระทบกระทั่งกันทะเลาะกับเขา ถ้าเราน้อมตัวเราลงไปทะเลาะกับเขานะ เราก็เป็นคู่กรณีกับเขา แต่ถ้าเรายืนของเรานะ เขาจะจงล้างจงผลาญ เราตั้งสติไว้ไม่รับรู้ เขาจะมาพาลขนาดไหนที่หน้าบ้านก็เรื่องของเขา แล้วเรารักษาใจไว้ สุดท้ายแล้วเรื่องมันจะจางไปๆ แต่ถ้าเขามีปัญหานะ แล้วเราไปกระทบกระทั่งกันกับเขา ไม่มีประโยชน์อะไรเลย ไม่มีประโยชน์อะไรเลย

อันนี้ก็เหมือนกัน บ้านข้างเรือนเคียงเขามีปัญหาสิ่งต่างๆ แล้วมีความกระทบกระทั่งกัน เรารักษาใจของเราไว้ แล้วสิ่งที่ว่าเพื่อนบ้านต่างๆ ไอ้อย่างนี้มันเป็นความเชื่อของเขา สิ่งที่ว่าบ้านข้างเรือนเคียงเขามีสิ่งใดไป แล้วโยมคนนี่เขาไปรู้ ไปเห็น เรื่องของโลกนะ ถ้าเรื่องของโลก ตอนนี้นะที่สนามบินเขาจะมีเครื่องสแกน เขากลับคนเอาวัตถุระเบิดขึ้นเครื่องบิน นี่แล้วเขาสแกนในตัวมันจะรู้ไปหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เขาบอกบ้านข้างเรือนเคียง แล้วเขามีจิตวิญญูณอย่างนั้นๆ ในโลกนี้นะไม่มีแผ่นดินใดที่ไม่เคยมีคนเกิดและคนตาย ในแผ่นดินนี้ทั้งหมดมันเคยมีคนเกิดและคนตาย ฉะนั้น มีคนเกิดคนตายก็เรื่องของเขา เราทำคุณงามความดีของเรา เราไม่ต้องไปวิตกกังวลเรื่องอย่างนั้น ถ้าวิตกกังวลเรื่องอย่างนั้นนะเราเป็นเหยื่อเลยละ เราเป็นเหยื่อ

เพราะกรณีอย่างนี้ ตอนนี้นะ ตอนนี่เรื่องศาสนา เวลาศาสนาคือการทำ ความสงบของใจ ให้ใจเราสงบระงับ เพื่อจะตั้งตัวเองได้แล้วเกิดปัญญาที่เราจะเอาตัวรอดได้ แต่

ไม่ใช่จะไปเชื่อเรื่องสัพเพเหระ นี่แก้วสารพัดนึก พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเราเชื่อต่างจากพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ที่เขาไปเชื่อ นั่นเชื่อนี้กันไว้สาระ

พอไว้สาระ นี่ความเชื่อ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสเรื่องอะไร? ตรัสเรื่องอริยสัจ ถ้าตรัสเรื่องอริยสัจแล้ว เรื่องอริยสัจมันคืออะไร? ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรคมันคืออะไร? คำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ สติชอบ ปัญญาชอบ ความระลึกชอบ ความชอบธรรมอันนี้ ถ้าความชอบธรรมอันนี้เราทำของเรา

ทีนี้คนเรามันมีเวรมีกรรมใช่ไหม? คนเรามีเวรมีกรรม มันก็มีการกระทบกระเทือนเป็นธรรมดา เดียวก็มีกระทบกระเทือนคนนั้น เดียวคนนั้นก็มากระทบกระเทือนกับเรา ไอ้มันเรื่องเวรเรื่องกรรม ถ้าเรื่องเวรเรื่องกรรม เราอยู่ในสังขารมรรคาของเรา ถ้ามันมีสิ่งใดกระทบ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เวลาที่มีพวกพราหมณ์เขามาต่อว่าพระพุทธรูปเจ้านะ มาต่อว่าใหญ่เลย พระพุทธรูปเจ้า นั่งเฉย

พราหมณ์ก็บอกว่า “เอ๊ะ ท่านไม่เคืองร้อนเลยหรือ?”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามกลับนะ

“ถ้ามีบุรุษคนหนึ่งเอาสารอาหารมาให้เรา ถ้าเราไม่กิน อาหารสำหรับนั้นจะอยู่ที่ใคร?”

“ก็อยู่ที่เขา เขาต้องเอากลับไปไง”

คำที่เขามาติมาเตียน เขาค่าขนาดไหน ถ้าเราไม่รับรู้เขาก็เอากลับของเขาไปเอง แต่เราทำไม่ได้แค่นั้นแหละ พอใครด่ามันจะโต้ไง เราก็สอนเขาว่านี่แหละ ใครด่าเรา เราก็โต้เหมือนกัน (หัวเราะ) แต่เราจะโต้ก็ต่อเมื่อมันมีเหตุมีผลหรอก

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเรื่องบ้านข้างเรือนเคียงไง นี่เขาถามปัญหาเยอะมาก ถ้าเราพูดไป มันเป็นปัญหาของโลกไง ปัญหาของโลกไม่ใช่ปัญหาของธรรม เรื่องจิตวิญญาณ เรื่องสิ่งต่างๆ ที่เห็น เดียวนี้ในทีวี ทวิภพ ๓ ภพ ๔ ภพ มันมาเต็มเลย แล้วเราจะไปเชื่ออย่างนั้นหรือ? เราไม่ต้องไปคิดอย่างนั้น เรารักษาตัวเรา อย่างนี้จบ

ถาม : ๖. โยมมีเพื่อนที่นั่งสมาธิจนสามารถถอดจิตได้ ซึ่งก็น่าจะเป็นจริง

ตอบ : เห็นไหม อันนี้เราไม่เชื่อเลย

ถาม : ซึ่งก็น่าจะเป็นจริง เพราะเพื่อนของโยมคนนี้ (เขาว่าไปแล้ว แล้วจบไปแล้ว เขาเสียไปแล้วไง)

ตอบ : นี่ถ้าถอดจิตได้ สิ่งต่างๆ ได้ มันไม่จริงหรือ มันไม่จริง ถ้าถอดจิตได้ นะ นี่มันจะมีคุณธรรมในหัวใจไง ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจ สังเกตได้ไหม ดูพระปฏิบัตินะ เราอยู่กับวงการของพระ ถ้าพระองค์ไหนปฏิบัติดี สมานดี สิ่งต่างๆ ดี เขาจะถือศีลของเขาเคร่งครัดมาก เพราะศีลนี้ เห็นไหม สัตว์พศปรามาส เราลูปคล่าในศีล ถ้าลูปคล่าในศีลศีลทำให้เรามีนิรณัน นิรณันปิดกั้นสมาธิ แต่ถ้าศีลเราบริสุทธิ์ นี่มันไม่มีนิรณันธรรม มันไม่ลูปคล่า พอไม่ลูปคล่านี้ทำสมาธิได้ง่าย

แต่นี้บอกว่าทำสิ่งใดก็ได้เลย แต่ แต่พฤติกรรมของเขา เขาไปอีกอย่างหนึ่ง อืม ใ้กรณีอย่างนี้มันเป็นโหวหาร แล้วถ้ามันเป็นแบบว่าบุญกรรมของเขา เขาทำโดยนั้นก็เรื่องของเขานะ ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเขาถอดจิตได้ อะไรก็ได้ ถ้าถอดจิตได้ เขาใช้ปัญญาได้ เขาจะเกิดปัญญาของเขา เขาจะไม่ต้องมาฝากเงินโยม แล้วให้โยมทำบุญไปให้เขา เออ คนถอดจิตเขาทำได้ ทำไมเขาคิดแบบนี้? ถ้าเขาคิดแบบนี้มันก็น่าแปลกใจแล้วละ

ฉะนั้น เราจะบอกว่า เวลาคำถามนี้ คนถามมีวุฒิภาวะแค่นี้ แล้วฟังมานะ แล้วเชื่อแล้วเอาความเชื่อนั้นมาถามเรา พอเอาความเชื่อมาถามเรา จริงๆ แล้วเราไม่เชื่อเรื่องอย่างนี้เลยนะ ทีนี้เพียงแต่คำถามมันเกี่ยวกับเรื่องนั่งสมาธิด้วย เรื่องที่เขาทำสมาธิแล้วเขาได้สมาธิ แล้วเขาู้ เขาเห็นสิ่งใด ทีนี้พอรู้เห็นสิ่งใด นี่เราฟังเพื่อนมา เพื่อนบอกจะถอดจิตได้ อะไรก็ได้ เราก็คิดว่าสิ่งนั้นเป็นบรรทัดฐาน เราจะทำจิตของเราให้เป็นแบบนี้

แต่ถ้ามาหาเรานะเราไม่เอาแบบนี้ เราจะทำว่าถ้าจิตของเราทำความสงบของใจเข้ามา จิตสงบอย่างไร? ให้พูดเรื่องความสงบให้ถูกต้อง มันสงบอย่างไร? แค่นี้พูดให้ถูก นี่ความสงบพูดไม่ถูก พูดแต่ว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ ก็ในโองไนไนไหไน ในโองมันก็ว่างนะ ในโองที่ไม่มีอะไรเลยมันก็ว่าง อ้าว ในโองมันก็ว่าง แล้วในโองไนไนใหม่มันรู้อะไรล่ะ? มันไม่รู้เรื่องเลย มันก็ว่างของมัน

นี่ก็เหมือนกัน คำว่าว่างมันเป็นคำเปรียบเทียบ แต่มันจะว่างอย่างไร? บอกมาสิ มันว่างอย่างไร? ไอ้ที่ว่าง มันไปสร้างอารมณ์ว่าว่างไว้ใจ มันเลยไม่คิดเรื่องอื่น แต่ถ้าไม่คิดว่าว่างมันก็คิดเรื่องอื่น แต่ถ้ามันว่างจริงนะมัน เอ๊ะ เอ๊ะ เพียงแต่มันเป็นการเปรียบเทียบว่าว่าง พอคิดกันอย่างนั้น ทำกันอย่างนั้นมันก็เลยเป็นแบบนี้

ฉะนั้น ที่พูดนี้เพราะว่าเวลาพูดถึงเขาถามเรื่องสมาธิ เรื่องปฏิบัติ อิม ก็เห็นด้วยนะ แต่พอบอกว่าเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้นไป อิม มันเป็นเรื่องโลก เรื่องไสยศาสตร์ เรื่องฉานโลกีย์ มันไม่เป็นเรื่องพุทธศาสตร์ ถ้าพุทธศาสตร์นะสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิ มิจจาสมาธิ สมาธิถ้าเป็นมิจจานะมันทำสิ่งผิดพลาด ทำสิ่งเลวทรามได้ อย่างเช่นทำคุณไสยก็ต้องมิจจาสมาธิ สิ่งที่เขาทำวิชาชีพนี้นะเขาก็ต้องทำสมาธิโดยหลักของเขา แต่ถ้าเป็นสัมมาล่ะ? สัมมามันมีศีลใจ

ศีล ๕ ไซ้ไหม? เพราะมีศีล นี้ปาณาติปาตา ไม่ทำลายใคร ไม่ลักของใคร ไม่ลักแม้แต่ชื่อเสียง ไม่ลักแม้แต่คุณงามความดี ไม่ขโมยคุณงามความดีของใคร นี่ไงถ้ามันมีศีลปั๊บ สมาธิมันจะเป็นประโยชน์ ฉะนั้น ถ้ามันเป็นอย่างนั้นเราจะเชื่ออย่างนี้ อันนั้นเราไม่เชื่อ แต่มันเกี่ยวกับสมาธิเราก็ตอบ จบ

ข้อ ๕๒๖. ไม่มีนะ

ข้อ ๕๒๗. นี่มันยกเลิคำถามใจ

ถาม : ข้อ ๕๒๘. เรื่อง “กำหนดดูกระดูกตัวเองตามทฤษฎี แต่ทำไมอารมณ์ระคะไม่ค่อยเบาบางลงครับ”

นมัสการหลวงพ่อบุญ เนื่องจากระดมหมั่นฝึกฝนโดยการมองไปที่กระดูกตัวเอง น่าจะเรียกว่ากายคตาสติ หรืออสุภะไซ้ไหมครับ แต่ไม่ว่าจะจิตสงบหรือไม่สงบก็เห็นได้ง่ายๆ ครับ แม้บางทีก็จะชัดมาก แต่นึกนิดเดียวก็เห็นเป็นนิมิตนั่งและยืน หรือไขว่ห้าง หรืออยู่ในอิริยาบถท่าไหน ก็เห็นกระดูกตัวเองในท่านั้นๆ เวลากำหนดมองไปที่ตรงไหน อย่างเช่นมองท้ายทอยก็เห็นกระดูกที่คอเป็นชิ้นๆ อยู่กับหัวกะโหลก หรือมองเข้าไปที่คอ ก็เห็นเป็นกระดูกกราม บางทีก็ชัดมาก ประเภทแบบว่านึกปั๊บเห็นปั๊บครับ

แต่ตามตำราท่านว่าถ้าทำบ่อยๆ ราคะจะค่อยๆ ลดลง เวลาราคะมันขึ้นมาผมก็ลองทำมันสวนมันเข้าไปบ้าง หรือบริกรรมชนกับมันบ้าง แต่ทำไมมันไม่ค่อยได้ผลในการคุมเรื่องราคะครับ หรือผมทำไม่ถูกวิธี ทำไม่ครบ ทำน้อยเกินไป หรือขาดอะไรไป จึงไม่ค่อยได้ผลครับ

ตอบ : เวลาเราคิดกันไง เราคิดเรื่องราคะใช่ไหม? มันต้องแก้ด้วยอสุภะ นี่อสุภะคือสวयงาม อสุภะคือความไม่สวยไม่งาม สิ่งนี้เขาแก้กัน เวลาครูบาอาจารย์ของเราประพฤติปฏิบัติ นี่อสุภะมันจะแก้กามราคะ พอตัดกามราคะได้ เห็นไหม นี่พระอนาคามี แต่ของเราเวลาปฏิบัติ เวลานั่งกันมันเห็นกายได้ง่าย เวลาปฏิบัติ นี่มันจะเปรียบเทียบในการฝึกฝนมองไปที่กระดูกตัวเองมันก็เห็นได้ง่ายๆ พิจารณาตรงไหนก็เห็นไปหมดเลย ใจนี่เห็นโดยนิกเอาใจ เห็น โดยจิตตมยปัญญา

พอเห็นโดยจิตตมยปัญญาก็เหมือน คุณีเราไปเปรียบเทียบ เวลาเราจะอาบน้ำเราจะอาบน้ำที่ไหน? เราอาบน้ำที่ร่างกายเราใช่ไหม? เวลาเราอาบน้ำ เราอาบน้ำด้วยเสื้อผ้าเรา เราไม่ถอดเสื้อผ้าเราเลย แล้วเราอาบน้ำพร้อมเสื้อผ้านี้มันสะอาดไหม? มันไม่สะอาดหรอก มันเป็นไปได้ คนอาบน้ำต้องเปลื้องเสื้อผ้าออกเพื่อชำระร่างกายให้สะอาด

ทีนี้เวลาเราอาบน้ำเราทำกันอย่างนั้น แต่เวลาเรามอง เห็นไหม เรามองเห็นภาพเห็นกายมันเหมือนเห็นเสื้อผ้า เวลาอาบน้ำก็อาบน้ำพร้อมเสื้อผ้า เวลาเสื้อผ้า นี่ความสกปรกมันก็อยู่ที่ร่างกายเพราะมันไม่ได้ชำระล้างสิ่งใดเลย เพราะน้ำมันก็ผ่านแต่เสื้อผ้านี้ไป พวกสบู่อะไรก็อยู่ที่เสื้อผ้านี้ไป ไม่ถึงเนื้อเรา

เราจะบอกว่าที่เขาเห็นๆ ถ้าเห็นโดยโลกเห็นแบบนี้ แต่ถ้าเห็นโดยธรรม ถ้าเห็นโดยธรรม ถ้าจิตมันสงบแล้วเห็น พอจิตสงบแล้วเห็น เราพูดบ่อยมาก เวลาจิตสงบแล้วมันเห็นกายมันสะท้อนหัวใจมาก จิตเวลาเห็นกายขึ้นมา เห็นแล้วก็ปกติ เห็นแล้วก็เฉยๆ ตามธรรมดาพอเห็นกายมันสะท้อนใจมากเลย แต่เวลาเห็นกายแบบนี้ คุณีโดยธรรมชาติของเรา ปัจจัย ๔ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย

เครื่องนุ่งห่มเขามีไว้ทำไม? เครื่องนุ่งห่มนะเอาไว้ป้องกันความหนาว ความร้อน ป้องกันเหลือบ กันยุง กันลิ้น กันไร ป้องกันความน่าละอาย คนเปลือยกายอยู่ได้อย่างไร? คุณีโดยธรรมชาติเขาเปลือยกาย เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์บอกนะ แม้แต่ความละอาย เขายัง

ไม่รู้จึกว่าความละเอียดหรือไม่ละเอียด ความละเอียดไม่รู้จึก แล้วจิตใต้สำนึกมันจะรู้ได้อย่างไรว่าอะไรเป็นกิเลส ไม่เป็นกิเลส?

อันนี้ยกมาตรงนี้ไง ตรงที่แบบว่าเราเห็นกายๆ เห็นกายมันเป็นภายนอก คำว่าภายนอก เห็นไหม เราไปเห็นซากศพ เห็นต่างๆ เห็นแล้วมันเกิดอะไร? เห็นแล้วมันเกิดการขย้อน เห็นแล้วมันเกิดการแบบกินไม่ได้เลย มันขย้อน ขย้อนนี้มันเป็นที่ไหนล่ะ? มันเป็นที่ร่างกายใช่ไหม? แต่ถ้าพูดถึงเวลาเห็นกายจริงนะ เห็นกาย เรื่องร่างกายมันเป็นปกติ แต่จิตนี้สั้นไหวไปหมดเลย ถ้าจิตสั้นไหว ทำไมมันถึงสั้นไหวล่ะ? มันสั้นไหวเพราะจิตมันสงบ

จิตเวลาสงบขึ้นมาะ เวลาจิตคนทำความสงบ ทำสมาธิ จิตสงบเข้ามา อปัณนาสมาธิมันปล่อยร่างกายเลย ปล่อยร่างกายคือสักแต่ว่า ไม่รับรู้ระยะเวลาจิตสงบ เช่นเขาเข้าสมาบัติ เห็นไหม เข้าสมาบัติ เข้านิโรธ ๗ วัน ๗ คืนนั่งเฉยไม่รับรู้สิ่งใดเลย จิตกับกายนี้แยกออกจากกัน กายนั่งเป็นท่อนไม้เลย แต่จิตมันปล่อยวางกายเข้ามาเป็นเอกเทศเลย นี่พูดถึงนิโรธสมาบัติ

แต่เวลาพูดถึงอปัณนาสมาธิ นี่ขณิกสมาธิมันเป็นสมาธิมันรับรู้ได้ รับรู้สิ่งต่างๆ อุปจาระมันหดสั้นเข้ามาแล้ว หดเข้ามาในตัวมันเอง แต่มันยังใช้ปัญญาได้ รับรู้ได้ เสียงยังได้ยินอยู่ ถ้าเราพุทโธเข้าไปจนถึงอปัณนาสมาธิ สักแต่ว่า ไม่ได้ยินเสียง ไม่ได้อะไรเลย นี่มันปล่อยวางได้ขนาดนั้น ถ้ามันปล่อยวางได้ขนาดนั้นนะ ตรงนี้มันพิจารณากายมันก็เห็นกายไม่ได้ เวลามันออกมาจนมันเป็นอุปจาระ พอมันเห็นกายมันจับกายได้ พอจับกายได้ พิจารณาได้มันถึงจะชำระกิเลสไป

นี่มันถึงว่า

ถาม : ตามตำราว่าไว้ว่า ทำบ่อยๆ แล้วราคะจะลดลง เวลาราคะมันขึ้นมาผมก็ทำสวนมันเลย ไม่เห็นมันลดลงเลย

ตอบ : มันไม่ลดลง มันไม่ลดลงเพราะว่าเราปรารถนาผลอย่างนี้ แต่ถ้าเราพิจารณา เห็นไหม พิจารณาสິงนี้ นี่ร่างกายของสัตว์ทุกชนิด มันอยู่ได้ด้วยธาตุไฟ ด้วยมีจิตครอง ถ้าจิตครองมันก็ไม่เน่า ไม่เสีย เพราะว่ามันยังครองอยู่ แต่ถ้ามันเสียนะ คูสิทางโลก เบาหวานนี่มันไม่ไปเลี้ยงปั๊บ เลือดไม่เลี้ยงเนื้อก็เน่าแล้ว แต่ถ้ามันเป็นเบาหวานใช่

ไหม? แต่ว่าถ้าจิตมันออกจากร่างนะมันต้องเฝ้าทั้งนั้นแหละ มันต้องเสียทั้งนั้นเลย แต่ที่มันอยู่ได้เพราะว่าวันเวลา นี้อลมหายใจเข้าและลมหายใจออก สิ่งที้อลมหายใจเข้าและลมหายใจออก มันยังพอกเหลืออยู่ เลือดมันจะหมุนเวียนของมันอยู่ เพราะอะไร? เพราะยังมีจิตอยู่ แต่จิตออกจากร่างแล้วมันเฝ้าหมดเลย นี่โดยข้อเท็จจริง

ฉะนั้น ข้อเท็จจริงมันเป็นผลของวิญญูะ มันเป็นเรื่องของวิทยาศาสตร์ไง แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเอาสิ่งนี้มาเป็นประโยชน์ ถ้าจิตมันรู้ มันเห็นขึ้นมาเดี๋ยวนั้น มันเห็นเดี๋ยวนั้น มันพิจารณาเดี๋ยวนั้น มันแปรสภาพเดี๋ยวนั้น มันคลายเดี๋ยวนั้น มันทิ้งเดี๋ยวนั้น มันปล่อยเดี๋ยวนั้น พอปล่อยเดี๋ยวนั้น มันก็เป็นอริยมุขินี้ ภูมิของจิตมันแตกต่างกันตรงนี้ ตรงที่เป็นปุถุชนไม่รู้สิ่งใดเลย รู้ทฤษฎีก็รู้นี้แหละ รู้ตามทฤษฎี แล้วบอกว่า

ถาม : ตามตำราบอกไว้ บอกทำแล้วมันจะลดลง ราคะจะลดลง แล้วทำไมไม่ลดละ?

ตอบ : ไม่ลดเพราะทำตามไง ทำตามแบบ แบบบอกไว้แบบนี้ เห็นไหม คุณสิเราไปถือปี่เขามา คุณสิตอนนี้เทคโนโลยีทั้งนั้นเลย ถือปี่มาขาย ลิขสิทธิ์เขาจับหมดแหละ อันนี้มันเป็นผลประโยชน์ทางโลก แต่ถ้าเป็นธรรมะนะพระพุทธเจ้าไม่สงวนลิขสิทธิ์ พระพุทธเจ้าพยายามรื้อสัตว์ชนสัตว์ จะให้พวกเราทำให้ได้ ถ้าพวกเราทำได้นะ สิ่งนี้จะ เป็นประโยชน์มาก

ฉะนั้น สิ่งที่ทำถ้ามันเป็นจริงนะ แต่นี่พูดถึงถ้าเป็นจริง ทีนี้มันไม่จริง ไม่จริง เพราะกิเลสไง กิเลสมันทำโดยสัญญาอารมณ์ ทำตามแบบ นี้ตำราว่าไว้อย่างนั้น แล้วก็ทำครบกระบวนการแล้ว มันทำไมถึงไม่เป็น? ไม่เป็นหรือ? ไม่เป็น แต่ถ้าเป็นไม่ต้องถามเลยนะ คนเป็นมันจะรู้เลย รู้เพราะอะไร? รู้เพราะว่ามันมีเหตุมีผล เวลาผิผิดอย่างนี้ นี่ถ้าผู้ปฏิบัติไป อย่างนี้จะรู้แล้วตัวเองทำแล้วทำไมมันไปไม่ได้ แล้วสิ่งที่ไปได้เป็นอย่างไร? นี่มันก็ลองผิผิดลองถูกไง ลองผิผิดลองถูกจนมันถูกได้ ถ้ามันถูกได้ตรงนี้ก็จบ

ทีนี้ถ้ามันยังถูกไม่ได้ แต่ยึดตำราไว้ ยึดตำราไว้ก็ถูก แต่เวลาทำขึ้นจริง ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์ท่านผ่านตรงนี้แล้วนะท่านจะบอกตรงนี้ได้ ถ้าครูบาอาจารย์ยังไม่ผ่านตรงนี้ จะบอกตรงนี้ได้ ถ้าบอกตรงนี้ได้ เห็นไหม ทำทุกอย่างเหมือน

แล้วพวกเรานี้ พวกเราถ้าไม่ปฏิบัติ พอเขาพูดเหมือนตำรานี้เชื่อแล้ว พอเชื่อมั่นก็เชื่อตาม ตำรา แต่มันไม่มีความจริง แต่ครูบาอาจารย์ท่านมีความจริง ท่านฟังทีเดียวย่านก็รู้ เพียงแต่รู้แล้วนี่คนเรานั้นมีหิริ โอตตัมปะ

ถ้าคนมีหิริ โอตตัมปะ มีความละอายนะ มันรู้ตัวเราเอง ถ้ามีความละอายมันจะไม่ น้อผลกับตัวเอง ถ้าไม่ละอายกับตัวเองนะ นี่ตัวเองว่าเป็นว่าได้ แต่มันไม่ได้ตามความเป็นจริง มันเป็นอย่างนี้ ถ้าคนปฏิบัติ นี่จินตมยปัญญาจะเป็นอย่างนี้ ศึกษาตำราแล้ว แล้วทำตามแบบ จินตนาการไป ถ้าจินตนาการไป ถ้าพูดถึงการปฏิบัติ ถ้าว่าอย่างนี้ผิดไหม?

การกระทำขึ้นมาทุกคน จิตนี้มันต้องพัฒนามาอย่างนี้แหละ จากโลก จากปุถุชน จากเราที่มันเป็นโลก เราฝึกหัดๆ ขึ้นไป มันจะรู้ มันจะเห็นของมัน แล้วมันจะพัฒนาของมัน ถ้าไม่จริง ไม่จริงเราก็คงขยันหมั่นเพียรเข้าไป นี่ทำความสงบของใจให้ได้ แล้วกลับมาพิจารณาใหม่ ทำความสงบของใจก่อน จิตมันไม่สงบ จิตมันไม่มีกำลัง ทำสิ่งใดไม่ได้ หรือ ถ้าจิตมันมีกำลังขึ้นมาแล้วนะ พิจารณาไปมันปล่อย มันขาดนะ

คนภาวนาอยู่ ถ้าจิตมันมีกำลังแล้วพิจารณาไปมันปล่อย มันปล่อย มันปล่อยนั่น คือตทังคปหาน มันไม่ขาดหรือ แต่ถ้าขาดนะ เวลามันเป็นสมุจเฉทปหาน เป็นโศดาบัน เป็นสัทธาคามิ เป็นอนาคามิ เป็นพระอรหันต์ เป็นอย่างไร? นี่ใจมันมีหนเดียว หนเดียว ตอนสรุป หนเดียวตอนมันขาด แต่เวลาฝึกฝน นักกีฬาเวลาแข่งซ้อมเกือบเป็นเกือบตาย เวลาแข่งนะมันแข่งกันช่วงเวลานั้นแหละ แพ้-ชนะกันช่วงวินาทีนั่นเอง แต่ถ้าเวลาฝึก ละ? ฝึกกันทั้งชีวิตนะ

นี่ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติ ถ้าผิดมาอย่างนี้ ผิดๆ ถูกๆ อย่างนี้มาตลอดเลย แต่มันไม่ถึงที่สุด ถ้าวันไหนถึงที่สุดนะ นี่สมุจเฉทปหาน ถ้าสมุจเฉทปหานเป็นอกุปปธรรม เป็นโศดาบันแล้ว อฐานะ คือไม่เสื่อม ไม่แปรสภาพจากโศดาบัน เป็นสัทธาคามิแล้วจะไม่แปรสภาพจากสัทธาคามิเด็ดขาด จะทำอย่างไรก็ไม่แปร จะเกิดภพชาติไหนก็เป็น อย่างนั้น เป็นอนาคามิก็เป็นอนาคามิแน่นอนเลย ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วจบ อฐานะที่มันจะเปลี่ยนแปลงไม่มี

แต่ถ้าเป็นอย่างนี้ นี่คำถามมันฟ้องตัวเองแล้วว่ามันเป็นแบบนี้ ก็มันเป็นแบบนี้จริงๆ มันเป็นอย่างนี้เพราะ เพราะเวลาทำไปแล้วมันไม่เป็นธรรม มันเป็นโลก เป็นโลก

หมายถึงว่าทำตามตำรา แล้วพอเดินตามตำรา เขาบอกว่าตำราเป็นอย่างนี้นะ แล้วทำผิด นอกตำรานี้ผิดนะ ผิดนะ เวลาเป็นนะเป็นส่วนบุคคล เป็นจริงขึ้นมา จะนอกตำรา

นี่นะไบไม้ในกำมือ ตำราคือไบไม้ในกำมือ แล้วไบไม้ในป่า คือถ้ำมันเป็นจริง ของเรามันมหัศจรรย์ลึกซึ้งนัก แต่เวลาจะพูด จะสื่อสารกันก็สื่อสารโดยไบไม้ในกำมือนั้นแหละ ในพระไตรปิฎกนั้น ในธรรมวินัยอันนั้น แต่ความจริงมันจะรู้มากกว่านี้อีก เยอะแยะ แล้วมันรู้จริงของมัน แต่เวลาพูดเราก็พูดตามไบไม้ในกำมือ ตามตำรานั่นแหละ

นี่พูดถึงว่าทำไมมันไม่เป็นแบบนี้? ข้อ ๕๒๘. เรื่องกำหนดดูกระดูกตัวเองตาม ทฤษฎี แต่ทำไมอารมณ์ราคาจะไม่เบาเลยครึ่ง เอวัง